

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De grootheid van de Zaligmaker

„Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden, en God de Heere zal Hem de troon Zijns vaders Davids geven; en Hij zal over het huis Jacobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn.” Luc. 1 : 32, 33.

Rondom de geboorte van de Heere Jezus Christus, die we weer gaan gedenken, is alles groot en groots. De geboorte zelf is een zodanige grote zaak, dat deze door ons eindig, menselijk verstand nooit doorgrond zal kunnen worden. Hier schiet alleen maar „verwonder- over. Mocht dit bij het overdenken wonder aller wonderen, ons deel zijn:

Verwondering!

Maria kreeg de heuglijke tijding dat zij de moeder van de Heere Jezus zou worden. Die zou uit haar geboren worden. „Deze”, zeide de Engel Gabriël tot haar, „zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden”. Hij zou groot zijn naar Zijn Wezen. Want haar zoon zou tevens de Zoon van de Allerhoogsten zijn, dat is de Zoon van God. Jezus Christus zou dus God en mens zijn in enigheid des Persoons. Wie kan dit doorgronden? Dat kleine Kind, tegelijkertijd de grote God. Afhankelijk van alles en een ieder en tegelijkertijd van niemand **afhankelijk**. Ja zo, dat de gehele wereld van Hem afhangt. Dat de zaligheid van de gehele uitverkoren Kerk van Hem afhangt.

Zijn grootheid is door het **natuurlijke** oog niet **aanschouwd**. Want als men Hem met het natuurlijke oog bezag, dan was er geen gedaante noch heerlijkheid, dat men Hem zou begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de **mensen**. Niemand achtte Hem. Dat was toen zo en dat is nu nog zo. Het ongeloof blijft ten deze altijd zichzelf gelijk.

Maar het oog des geloofs krijgt Zijn grootheid te aanschouwen. Want dat leert het Kindeke kennen als de Zoon van de Allerhoogste, dat is als de Zoon van God. Eenswezens met de Vader, van eeuwigheid tot eeuwigheid hetzelfde Goddelijke Wezen deelachtig zijnde. Voor het zielsoog heeft Hij Zijn grootheid geopenbaard in de werken Zijner handen. Hij heeft wonderwerken gedaan. Op het terrein van het natuurlijke leven en op het terrein van het geestelijke leven. Hij heeft **allerhande** zieken genezen, zelfs doden opgewekt. Hij heeft ook arme zondaren al hun zonden vergeven. Daartoe had Hij de macht op de aarde en nu ook in de hemel, naar Zijn eigen woord. Hij heeft Zijn grootheid ook geopenbaard door de last van de oneindige toorn van God te verdragen, om **mensen** die daar eeuwig onder hadden moeten verzinken, daarvan te verlossen. Hij heeft Zijn grootheid getoond, door met ene offerande een volkomen genoegdoening teweeg te brengen, waardoor al de schuld van Zijn volk, de gegebenen des Vaders, volkomen is betaald.

Hij heeft Zijn grootheid getoond door zondaren te trekken uit het rijk der duisternis en ze aan Zijn zegewagen te binden. Hij heeft daarin wel in het bijzonder Zijn Koningsmacht en -heerschappij geopenbaard. Want God de Heere heeft Hem de troon van Zijn vader David gegeven en Hij zou over het huis Jacobs Koning zijn, tot in der eeuwigheid.

Dat Hij op de troon van Zijn vader David zitten zou, moet ook geestelijk worden verstaan. Want David is slechts een type geweest van deze grote Koning Wat door David werd **afgeschaduwd is in Hem volle werkelijkheid** geworden. Het huis van Jacob strekt zich ook verder uit dan het natuurlijke zaad, wat uit deze aartsvader is voortgekomen. We hebben daaronder te verstaan, het „ware” zaad Abrahams, dat is het geestelijke Israël, wat zich in zijn bestaan als nakomelingen van die „bedrieglijke” Jacob leert kennen.

Daarom wordt het voor die „kinderen van Jacob” zulk een groot wonder, dat Hij nu over hen de scepter zwaaien wil. Dat Hij hen tot Zijn onderdanen maken wil, dat Hij hen regeren wil: Rechtvaardig, wijs en zacht, om al die ellendigen recht te doen op hun klacht. Hij zal hen daarna tot zich trekken, om hen eeuwig met Hem in Zijn heerlijkheid te doen delen, opdat ze eeuwig met Hem als Koning zouden heersen.

De gelovigen hebben Zijn grootheid gezien, door de windselen heen en hebben Hem als Koning vereerd en aanbeden. Ik denk aan Maria, die in haar lofzang haar zoon, haar Heere en Zaligmaker heeft genoemd. Ik denk aan Simeon, die Jezus de Zaligmaker mocht begroeten en daarom in vrede sterven kon. Ik denk aan die oude Anna, die „insgelijks de Heere heeft beleden”. Ik denk ook aan die wijzen uit het Oosten, die van verre waren gekomen, die Hem hebben gekend en beleden als de Zoon van God en als de Koning Israëls.

En waarom hebben zij dat gedaan? Omdat door deze Koning hen de ogen waren geopend, zodat zij meer kregen te zien, dan de **natuurlijke** mens **vermag** te zien. Zij hebben ook **Zijn Koningsmacht in hun leven** ervaren en zich onder Zijn banieren mogen scharen.

Ik denk ook aan u, mijn geliefde lezer. We noemden boven jongeren en ouderen. Jozef en Maria waren nog jong. Simeon en Anna waren oud. De wijzen uit het Oosten zullen in de kracht van hun leven hebben verkeerd. De leeftijd speelt dus geen rol. De grote vraag schiet derhalve voor een „ieder” over: Hoe staan wij tegenover deze „Grote”, Die alle groten der aarde verre achter Zich laat? Hebben wij Zijn grootheid gezien, ook hierin, dat Hij, Die het geen roof behoefde te achten Gode even gelijk te zijn, Zichzelf vernietigd heeft, om de gestalte van een dienstknecht aan te nemen en dat Hij de mensen in alles gelijk geworden is, uitgenomen de

VAN DE ADMINISTRATIE

Met ingang van 18 december a.s. D.V. worden de telefoonnummers uitgebreid met het cijfer 7; dus zal mijn telefoonnummer zijn 01720-73814; men gelieve hier goede nota van te nemen. Mochten wij de vorige maal mededelen, dat vanuit Bunschoten negen (9) nieuwe abonnees konden worden genoteerd, dit getal is inmiddels geworden dertien (13); broeder De Jong nogmaals onze dank voor Uw arbeid. In deze afgelopen 2 weken hebben wij weer negen nieuwe abonnees kunnen noteren, terwijl weer onderscheidene overbetalingen en giften ontvangen werden in totaal een bedrag van f 245,50 w.o. een gift van f 10,- via Ds. Blom en 1 x f 10,- en 1 x f 100,- via Ds. Slagboom. Voor al deze giften zijn wij zeer erkentelijk en bij de voortduur „Bewaar het Pand” in Uw liefde aanbevolen. Administratie-adres. Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn, giro 704350.

v. d. L.

Zonde? Dat Hij dit nu gedaan heeft om in de plaats van mensen te kunnen doen al datgene wat tot hun zaligheid van node was. Wie daar oog voor krijgen mag gaat de grootheid des Heeren roemen die zich openbaarde in Zijn lijden en sterven; in Zijn begraven worden en in Zijn opstaan; in Zijn zitten ter rechterhand Gods en in Zijn wederkomen om te oordelen de levenden en de doden.

Hij gaat zich verwonderen over het feit — en ook daarin de grootheid des Heeren roemen — dat Hij arme zondaren, die zich als de slechtsten leren kennen, trekt uit de kuil van grondeloze modder, om hun voeten te zetten op een Rotssteen, Die van geen wankelen of wijken ooit weten zal.

Wie een oog krijgen mag voor deze Zaligmaker gaat Hem als een Koning eren en wil Hem ook als Koning dienen. Want Hij, de Vorst der aard', Is alle(r) hulde eeuwig waard.

O, ik weet, het oog des geloofs is niet altijd voor deze „Grote” geopend. Menigmaal wordt ook door het huis Jacobs de grootheid van deze Davidszoon, die tevens de Zoon van God is, niet gezien. Dan wordt de troost, die Zijn grootheid geeft aan arme zondaren, die „klein” zijn in zichzelf, gemist. Dan kan vrez en beven het hart vervullen. Dan ziet men op de vijanden, die machtig vele zijn. Dan ziet men op de omstandigheden, waaraan geen doorkomen schijnt te wezen. Dan schreeuwt men met de discipelen van vrees, ofschoon men de Heere Jezus aan boord had. Doch dan mag ook ervaren worden dat Hij **op noodgeschrei, grote wonderen wil doen en** ook doet, naar Zijn welbehagen. Hij behoeft dan maar één woord te spreken en alle golven zwijgen stil; de grootste baren zijn dan weer effen **op Zijn wil**.

Dan gaan de ogen voor Zijn grootheid weer open. Dan wordt vol verwondering gestameld: Wie is toch Deze? Ja, Wie is toch Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn. Die alle kwalen weet te genezen, Die alle zorgen weet op te heffen, Die alle duivelen verdrijven kan, Die de zonden vergeeft, Die ons ongelovigen vaak, afhoereersers, bondsbrekers, albedervers — eens tot Zich nemen zal in heerlijkheid, om Hem dan gelijk te wezen?

Wie is toch Deze? Deze zal groot zijn...

Deze God is onze God, zegt het geloof

Hij is ons Deel, ons zaligst Lot.
Voor tijd noch eeuwigheid te scheiden.
Ter dood toe zal Hij ons geleiden.

Zalig wie zo Zijn grootheid heeft mogen leren
zien, in Zijn Wezen en in al de werken Zijner
handen. Die maakt Hem „groot”.

Komt, maakt God met mij groot;
Verbreidt, verhoogt, met hart en stem,
Den nooit volprezen Naam van Hem,
Die ons behoedt in nood.

Ds. H. C. v. d. Ent

Besprekingen van de Heilige Oorlog

16

Nu onze trouwe trompetter, de heer Ziet wat
gij hoort, met enige voldoening mocht weder-
keren tot het leger, daar de heer Wil met de
burgers van de stad zou spreken over de
opdracht hem gegeven, ging men de tijd be-
nuttend voor een nieuwe aanval. Want met
de welaangename tijd der genade heeft men
te woekeren, die dient tot bekering.

Toen nu de tijd vast naderde dat Mensziel
gehoor moest geven aan de brave Boanerges
en de zijnen, kwam er een bevel dat alle
mannen in het ganse leger van El-Schaddai
in de wapenen zouden treden als een enig
man, opdat zij mochten vaardig zijn, om, zo
de stad zou horen, ze terstond in genade te
ontvangen. De Heere wacht op het gebed
van de stad om haar genade te bewijzen.

Toen de dag waarop geantwoord zou worden
door Mensziel was aangebroken, bleezen de
trompetters door het ganse leger zich vaardig
te houden tot hetgeen hun te doen stond.
Maar niemand trad naar voren met de bede
om genade. Met de grootste afkerigheid van
El-Schaddai namen de burgers maatregelen
om de stad in staat van verdediging te bren-
gen.

Nu de tijd door Boanerges vastgesteld om
haar antwoord te horen was verstreken,
moesten de trompetters op zijn bevel de stad
opnieuw sommeren. Waarop niet in 't minst
enig teken van boetvaardigheid was te be-
speuren. De burgers hielden de Oorpoort met
nog meer grendels gesloten dan voorheen. „Zij
weigerden op te merken en togen hun schou-
ders terug en zij verzwaarden hun oren opdat
zij niet hoorden”. Afkerig bleef de stad staan
tegenover het juk van Christus.

Toen zij naar het genomen besluit als Mens-
ziel weigerde tevoorschijn te komen, op de
hoogten van de muren waren opgeklommen,
verzocht kapitein Boanerges de heer majoor
te zien, en dat was de heer Ongeloof. Die ook
wel mijnheer Verstand genoemd werd, maar
nu geheel verduisterd was door de zonde. Zo-
dat al zijn denken het denken des ongeloofs
was.

Naar het zeggen van de stad trad nu de heer
Ongeloof tevoorschijn. Maar toen Boanerges
de ogen op hem sloeg riep hij luidkeels uit:
„Dit is hij niet, waar is mijnheer Verstand, de
oude Majoor van de stad Mensziel, want al
staat hij met al zijn denken in dienst van het
ongeloof, zo wil ik toch aan hem mijn last
verrichten.”

Inderdaad, het gaat om het ongeloof, de
grootste vijand van het Evangelie. En ge-
lukkig deinst onze edele Boanerges voor het
ongeloof niet terug.

Maar toch vertrouwt Diabolus de toekomst
van de stad Mensziel niet aan het ongeloof
toe. Hoe slecht moet die duivel dan toch wel
zijn als Majoor Ongeloof nog niet slecht ge-
noeg voor hem is om de stad met al haar
slechtigheid in zijn greep te houden.

Zonder het woord te vragen of zich bekend
te maken begon Diabolus, slecht als hij is,
aldus te spreken: „Heer Kapitein,” zo spreekt
hij tot Boanerges, „gij hebt nu door uw on-
beschaamdheid ten minste wel vier som-
maties gedaan aan Mensziel, om hen aan uw
Koning te onderwerpen. (Op Wiens gezag
weet ik, ik wil daarover ook niet redetwis-
ten). Ik vraag derhalve, wat reden voor al
deze omslag, wat dit wil zeggen, zo ge 't
anders zélf maar weet.”

Kapitein Boanerges, die de zwarte vlag met

de drie scherpe pijlen van geloof, hoop en
liefde voerde, gaf niet eens acht op de reus
of op zijn woorden, maar keerde zich recht-
streeks tot de stad Mensziel. De boodschap
van het Evangelie geldt haar en niet de boze.
En laat ons dat ter harte nemen, want het
redeneren met hem is tot grote schade voor
het innerlijke en geestelijke leven.

„'t Zij u bekend o ongelukkig en rebellerend
Mensziel, dat de allergeoedertierenste Koning,
de grote Koning El-Schaddai, mijn Meester,
mij met de last tot u gezonden heeft, (bij
deze woorden toonde hij aan de stad zijn
breed zegel) u weder onder Zijn gehoorzaam-
heid te brengen. Ook heeft Hij mij geboden u,
in geval gij u op mijn sommatie overgeeft, te
behandelen als een broeder. Maar ook
meteen, zo gij na deze opeising om u te onder-
werpen evenwel hardnekkig blijft rebelleren,
dat wij dan zullen trachten u met geweld in
te nemen.”

Toen trad kapitein Overtuiging vooruit, die
het vale en bleke vaandel voerde en het
schild omhoog hief, waarin het wetboek, dat
een vlamme vuurs uitschoot, wijd open ge-
spreid lag. Hij nu zeide: „Hoor o Mensziel!
Gij o Mensziel, waart eens beroemd wegens
uw oprechtheid, maar nu zijt gij hervormd
in leugens en bedriegerijen. Daar is niemand
in de gehele stad rechtvaardig, ook niet één.
Zij hebben allen gezondigd en derven de
heerlijkheid Gods.

Gij hebt gehoord wat mijn broeder, kapitein
Boanerges heeft gezegd en het zal wijsheid
zijn en u zaligheid aanbrengen, die aanbied-
ding van vrede te aanvaarden en de genade,
wanneer ze u wordt aangeboden te omhelzen,
speciaal nu ze u wordt gepresenteerd van één
tegen Wien gij gerebelleerd hebt, en die
mchtig is om u in stukken te scheuren.
Deze dingen doet gij en Ik zwijg; gij meent
dat Ik ten enenmale ben gelijk gij, Ik zal u
straffen en zal het ordentelijk voor uw ogen
stellen. Versta dit toch, gij Godvergetenden;
opdat Ik niet verscheure en niemand redde.”
Want zo is El-Schaddai, onze Koning, als Hij
toornig is, kan niemand voor Hem bestaan.
Indien gij zegt dat ge niet gezondigd noch te-
gen onze Koning gerebelleerd hebt, uw gans
gedrag sedert gij Zijn dienst hebt afgewor-
pen (en daarin lag het begin uwer overtred-
ding) zal ondubbelzinnig tegen u getuigen.
Wat wil anders uw luisteren naar de tiran en
de aanneming van hem tot uw Koning zeg-
gen?”

Zie, wij hebben het nodig overtuigd te wor-
den van onze ongerechtigheid om te beken-
nen onze strafwaardigheid en doemwaardig-
heid. De Heilige Geest kan ons en wil ons
langs deze weg brengen tot het smaken van
Gods goedertierenheid, opdat de verzoening
met God ons dierbaar en onmisbaar zou wor-
den. Wij hebben het nodig door Zijn goeder-
tierenheid tot Hem getrokken te worden met
de bede: „Is er enig middel, waardoor wij
deze straf ontgaan mochten en wederom tot
genade te komen?” Het hart dat de Heere
liefheeft begeert langs de weg van recht en
gerechtigheid met God verzoend te worden.
Daartoe heeft men het Goddelijk onderwijs
nodig.

Nijkerk.

R. Kok

Naar de katechisatie

107

DE HEILSORDE.

De inwendige roeping en de wedergeboorte (3)

We hebben in onze vorige les besproken, dat
in orde de roeping voorafgaat aan de weder-
geboorte en dat Kuyper Sr. destijds zijn
standpunt stelde, dat de wedergeboorte aan
de roeping voorafgaat, omdat een dode zon-
daar niet kan horen. Deze moet eerst het
vermogen krijgen om te horen en dat dit ver-
mogen dan wordt gegeven in de wedergeboor-
te, namelijk in ENGERE zin, als een kiem of
een zaad, gelegd in het hart door een ver-
borgten werking van de Heilige Geest. Die
kiem kan jaren sluimeren en dan tot ontwik-

keling komen. Dit is dan de wedergeboorte
in de RUIMERE zin. Zo kan volgens K. ook
een heiden reeds die kiem hebben ZONDER
het Woord. En wanneer dan het Evangelie
wordt gebracht en toegepast, dan wordt hij
wedergeboren en bekeerd. (Zie zijn „Evoto”).
Dit werd dan genoemd: de ONMIDDEL-
LIJKE wedergeboorte.

Nu spraken onze vaders ook van een onmid-
dellijke wedergeboorte. Maar daarmee be-
doelden zij toch wat anders dan Kuyper stel-
de. Zij bedoelden namelijk, dat de weder-
geboorte geschiedt zonder enig TOEDOEN
van 's mensen kant. In de Dordtse leerregels
staat hfd. III/IV Nr. 12 „zonder ons”.
Maar dit beteekent niet: zonder het Woord,
maar zonder enige medewerking van de
mens. Dus wel: door het Woord!

Duidelijk spreken de Dordtse leerregels of
de vijf artikelen tegen de remonstranten van
de wedergeboorte, welke de Heilige Geest
werkt „door het gebruik des Evangelies”.
Zie hfd. III/IV nr. 17.

Wat betreft die gedachte, dat een dode zon-
daar niet horen kan en daarom eerst het ver-
mogen daartoe moet ontvangen, zo leert ons
de Heilige Schrift wel terdege, wanneer Gods
Geest de zondaar krachtig inwendig roept,
dat direct het wonder der levendmaking
plaats vindt. We lezen in Joh. 5 : 25: „de
doden zullen horen de stem des Zoons Gods
en die ze gehoord hebben, zullen leven.” En
in Efeze 5 : 14: „Daarom zegt Hij: Ontwaak
gij die slaapt en sta op uit de doden, en
Christus zal over u lichten.” Rom. 10 : 17: „Zo
is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor
door het Woord Gods.”

Maar hoe kwam nu wijlen Dr. Kuyper Sr.
aan dit standpunt van „onmiddellijke” we-
dergeboorte, zonder het Woord en zijn volg-
orde in de heilsorde wedergeboorte - roeping?
Zij was vrucht van Kuyper's speculatief
denken.

Hij stelde TWEEERLEI THEOLOGIE: de
theologie als WETENSCHAP en de theologie
als KENNIS GODS.

De theologie als WETENSCHAP liet hij be-
horen tot de éne organische wetenschap,
welke opkomt uit de algemene genade. In dit
éne grote organisme der wetenschap kreeg
plaats de „theologie” (z.g.n. als onderdeel).
Vandaar ook zijn onderscheiding tussen
„universiteit” en „theologische school”.

Wat nu is (volgens K.) de taak van de theo-
logie als WETENSCHAP? De theologie als
wetenschap moet op de leerstukken dieper
ingaan en doordringen tot de „gewijzigde
voorstelling” der zaken en de „geheimzinnige
achtergrond”, welke ligt in de Heilige Schrift
en in de belijdenisgeschriften. In die „ge-
heimzinnige achtergrond” in de Bijbel is dan
begrepen een verborgen, geheimzinnige wer-
king van de Heilige Geest.

Maar, zo merkte Kuyper op, die taak van de
theologie als WETENSCHAP geldt alleen
voor de studeerkamer en niet voor het een-
voudige kerkpubliek. Voor de kansel geldt:
de theologie als KENNIS GODS, nodig voor
het hart.

Helaas (mogelijk niet doorzien door Kuyper)
heeft dit zijn speculatief denken en stand-
punt toch de meest ernstige gevolgen gekre-
gen in het leven der Gereformeerde kerken
en daarbuiten en wel in de consequenties van
„veronderstelde” wedergeboorte, „veronder-
stelde” bekering en „veronderstelde” uitver-
kiezing bij de doop. Ook bij de beschou-
wing van de gemeente, van leden en doop-
leden, bij wie die kiem of het vermogen om
te horen als verondersteld dient te worden,
waarvan men moet uitgaan, dat zij die bezit-
ten... totdat het „tegendeel” ervan blijkt,
namelijk bij hen, die dan breken met de
kerk enz.

Uit Kuyper's standpunt over het „dieper in-
gaan en doordringen tot die gewijzigde voor-
stelling der zaken” vloeide ook voort, dat
Kuyper zijn UITGANGSPUNT voor het theo-
logisch denken stelde in de EEUWIGE VER-
KIEZING Gods. (o.a. zijn leer over de recht-
vaardigmaking van eeuwigheid, zie vorige
les.)

Maar moeten we dan niet vasthouden aan de verkiezing? Zij is toch „het hart” van de Kerk, zoals Calvijn schreef? Met de eeuwige verkiezing staat of valt toch de Kerk? Ongetwijfeld. Maar wij mogen niet tot onze behoudenis BEGINNEN bij de verkiezing. We bedoelen dit. Wanneer we belang krijgen bij 't eeuwig behoud onzer ziel mogen we niet gaan redeneren: nu moet ik eerst weten of ik verkoren bij om bekeerd te worden. Want wat zegt de Heere door Mozes? „De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden dezer wet.” Deut. 29 : 29.

En wanneer de Heere een zondaar bekeert, laat Hij hem niet eerst zien, dat hij verkoren is, maar dat hij ... verloren ligt!

Wel ligt de zaligheid van Gods kinderen vast in de eeuwige vrijmachtige verkiezing Gods, maar dit leert Gods Geest inleven bij het opwassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. Dan leidt de Heere Zijn volk wel eens zalig terug en wordt de verkiezende liefde Gods een allerrijkste bron van troost en zekerheid. Ps. 139: „Eer iets van mij begon te leven, was alles in Uw Boek geschreven.”

Zie ook de gedachtegang van de apostel in Efeze 2. Hij begint bij de doodstaat (vs. 1) Dan spreekt hij van de levendmaking en van de weldaden van Christus om dan in vers 8 uit te roepen: „want uit genade zijt gij zalig geworden.” Wel schrijft hij dit reeds in vers 5. Daar staat het tussen haakjes (uit genade zijt gij zalig geworden) en wel bij de levendmaking. De apostel wil hier reeds aantonen de onuitsprekelijke weldaad van de levendmakende genade. In vers 8 vat hij alle weldaden samen, alle als vrucht van de vrijmachtige genade Gods in Christus, als stof tot roemen.

Deze lijn van Gods Woord moet gevolgd worden in prediking en onderwijs.

Nu we slechts enkele bescheiden grepen hebben gedaan uit Kuyper's zienswijze over zijn standpunt en theologisch denken inzake zijn beschouwing over de theologie als WETENSCHAP, (het doordringen tot de geheimzinnige achtergrond in de Bijbel en in de belijdenisgeschriften) zult U mogelijk opmerken: wat heeft het voor zin om dit alles op te halen en te verhandelen. Wie spreekt nu nog over Kuyper?

Toch achten we een en ander hierover van groot belang. En waarom? Wel, we vragen ons af: zou de MODERNE THEOLOGIE met haar beschouwingen om gedeelten van de Bijbel als „tijdgebonden” te zien, het tornen aan of ontkennen van de historiciteit van bepaalde feiten zoals het bestaan van Adam enz. ook niet een gevolg zijn van Kuyper's theologie als WETENSCHAP, het doordringen tot die geheimzinnige achtergrond welke ligt in de Bijbel?

Want de moderne theologie zoekt toch de eigenlijke bedoeling van de Schrift hierin te zien, dat het niet gaat om de feiten der geschiedenis als zodanig, maar om het „kerugma”, het getuigenis, de geestelijke kern van de Schrift. Vanzelf zou hier veel meer over te zeggen zijn, maar dit is ons doel niet. Over deze materie kan men vakkundiger lectuur bekomen. Is er metterdaad verband te zien tussen Kuyper's denksysteem en de moderne theologie, dan blijkt, welke ernstige gevolgen zich openbaren, wanneer de filosofie heerst over de theologie. Hoe ernstig en „angstig” blijken deze gevolgen.

We komen nu tot de leer van de WEDERGEBOORTE. Nooit kan duidelijker omschrijving gegeven worden van deze allernoodzakelijkste weldaad dan die, welke onze vijf artikelen geeft in hfd. III/IV nr. 11. U moet dit artikel maar eens nauwkeurig lezen en geven de Heere ons hier kennis aan.

Over de praktische beleving ervan kunnen we verwijzen naar het duidelijke overzicht, dat Ds. v. d. Ent geeft in het vorig nr. van ons blad. We behoeven dan niet te herhalen. Mogelijk zal hij D.V. ook wel over de bekering schrijven. Dan kunnen we dit stuk ook laten rusten.

Urk

v. L.

ADVENT VAN BENEDEN

Advent wil zeggen: komst. In de diepste zin, wederkomst. Advent houdt dus in de wederkomst van Hem, Die gekomen is in het vlees, waaruit voortvloeit: verwachting, adventsverwachting. Het gaat hierbij niet om een aardse verwachting zoals het kerstevangelie al meer vertolkt wordt. De kerk is er zo ver vandaan — we spreken in algemene zin — te leven uit en te verkeren in een ware adventsgestalte. Zij is meer bezig het kerstfeest te humaniseren. Het wordt al meer betrokken op het aardse leven. Tegenover de gerechtigheid Gods, die in het evangelie geopenbaard wordt, spreekt men thans van sociale gerechtigheid. Een vermenging van Christus en de wereld.

In een toelichting op het Getuigenis zegt dr W. Aalders b.v.: „een evangelie zonder verzoening en genade, zonder wedergeboorte en bekering, een eigentijds evangelie, waarbij het alleen gaat om deze samenleving”.

Het hart is uit het evangelie weggenomen, zonde-gerechtigheid-oordeel zijn vreemde zaken geworden. De godsdienst weet er geen raad meer mee.

Volgens Trouw verschijnt de N.C.R.V.-gids deze week, met een pakjes uitdelende Sinterklaas op de omslag, en wordt het blad geopend met een adventsmeditatie.

Dienaangaande heeft het Getuigenis niet alleen de Hervormde kerk, doch ook onze kerken wel e.e.a. te zeggen.

In „Licht en Waarheid” lezen we iets van een jongen, Erik, die in een briefje naar de 'Hemel' om kerstcadeaux vraagt. We laten thans het onnodige opheffen van Gods Heilige Naam maar onbesproken. Zowel de kerstboodschap als de Zender ervan worden hierbij in het aardse handelen betrokken.

Het ps'je onderaan de brief: 'Ik weet dat sinterklaas niet bestaat' wordt als volgt verduidelijkt: „het lijkt niet onwaarschijnlijk dat Erik toch weer behoefte heeft aan een soort sinterklaas, nu de man uit Spanje voor hem is ontmaskerd.” En dan wordt nog gevraagd: „Is God voor ons werkelijk méér dan een verbeterd soort Sinterklaas?”. Wanneer dit nu gebruikt werd om buitenkerkelijke kinderen de kerstboodschap te verduidelijken — hoewel het ons ongepast voorkomt — we zouden er nog vrede mee kunnen hebben, maar wat er dan verder op de achterzijde van dit blad voorkomt doet ons zien dat het feest der verzoening door gerechtigheid, gedegradeerd is tot een soort humanisme of medemenselijkheid.

In het artikel van B. Molenaar wordt de mens „van goede wille” met wat holle zinnen opgewekt om zich maar wat op te knappen. Gods Woord tekent de mens als melaats van de hoofdschedel tot de voetzolen toe. Gods Woord doet de zondaar kennen als een onreine. Deze jeugdwerkleider heeft het over: „een intensieve poetsrij en wrijverij en dat er van mijn en jouw leven geen spaan deugt. Dat zelfs met een gegarandeerd voor- en hoofd-wasmiddel niet schoon te krijgen is.”

De vuilheid der zonde, de noodzakelijke reiniging door Christus bloed, wordt in gewild geestige, alledaagse, termen weergegeven, zonder ook maar enigszins de diepte van het evangelie te verstaan. Christus vernedering door zijn komst op aarde, zonder zonde, wordt als volgt vermeld: Jezus werd geboren. Inderdaad: geboren. Net zo als jij en ik. Het kan niet gewoner, niet oneerbiediger, vooral als we lezen: „Het feest van Jezus geboorte is het feest van jouw en mijn fiasco”. Inderdaad deze boodschap is een fiasco, ze kan echter niet straffeloos gebracht worden. Gods knechten hebben nooit anders dan met de grootste eerbied en in heilige verlegenheid over het betekenisvolle gebeuren bij het Kerstfeest gesproken. In genoemd blad wordt het evangelie, de blijde boodschap voor hen die in duisternis zijn gezeten, in de schaduwen des doods, op onverantwoorde manier in de laagte getrokken. Geen oog voor de hemelse dingen, doch op volkomen natuurlijke wijze wordt het kerstfeest als voor dit tijdelijke leven dienend weergegeven. We geven deze

vriend gaarne Paulus Woord ter overdenking: Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.

A. B.

Generale Synode

1

Enige tijd geleden kwamen de Chr. Geref. kerken in synodale vergadering bijeen. De kerkorde zegt in artikel 50: De generale synode zal naar de regel eenmaal in de drie jaren vergaderen, tenzij er gewichtige redenen zijn om eerder bijeen te komen. Naar deze vergadering worden uit elke particuliere synode zes dienaren des Woords en zes ouderlingen afgevaardigd. Indien de generale synode naar het oordeel van tenminste twee particuliere synoden binnen de drie jaar moet worden samengeroepen, dan heeft de daartoe aangewezen roepende kerk de taak, met advies en goedkeuring van haar particuliere synode, tijd en plaats daarvan vast te stellen. Bij dit artikel hoort nog de bepaling, dat elke particuliere synode een diaken afvaardigt naar de generale synode.

Volledigheidshalve schrijven we hier nog twee artikelen af.

Artikel 29

De kerkelijke vergaderingen zijn vierdelig: die van de kerkeraad, van de classis, van de particuliere synode en van de generale synode.

Artikel 30

In deze vergaderingen zullen geen andere dan kerkelijke zaken en die op kerkelijke wijze, behandeld worden. In meerdere vergadering behoort slechts datgene te worden behandeld, wat in de mindere niet kon worden afgedaan, of wat behoort tot de kerken van de meerdere vergadering in het algemeen. Er zijn tegenwoordig vier particuliere synoden. De Generale Synode telt dus 24 predikanten, 24 ouderlingen en 4 diakenen. Samen 52 ambtsdragers, die het welzijn van de kerken moeten behartigen.

Vroeger kwamen de kerken elk jaar in synodale vergadering bijeen. Dat is nu al vele jaren anders. De lopende zaken stapelen zich nu op en als er synode wordt gehouden is er veel te behandelen. Wie de dikke acta ziet van vorige generale synoden vraagt zich wel eens af, of we hiermee wel op de rechte weg zijn. Maar dat maken de kerken uit. Die hebben aldus besloten.

Ook voor deze synode was er een lange agenda opgesteld. Vele instructies, rapporten en bezwaarschriften moesten worden behandeld. De afgevaardigden kregen tevoren vele verslagen toegezonden, die samen een hele stapel vormden. En daar kwam nog het een en ander bij in de loop van de vergaderingen. Verder kwamen er natuurlijk nog andere zaken aan de orde. De pers heeft daar de nodige aandacht aan geschonken, waardoor velen kennis hebben kunnen nemen van de zaken, die de synode bezig hielden en van de wijze waarop dit geschiedde.

Het is niet onze bedoeling in ons blad een kort verslag van deze synode op te nemen. Dan had dit al veel eerder moeten gebeuren. Bij de publiciteit, die aan alles gegeven wordt, lijkt dit ook vrij overbodig. We willen slechts enkele aantekeningen maken.

De synode kwam bijeen te Rotterdam. Er werd een moderamen verkozen. Er moet leiding zijn. Er werden verschillende commissies benoemd, waarin de meeste zaken moesten worden voorbereid. De eerste week kwam de synode slechts een paar dagen in plenaire zitting bijeen. De commissies waren in de gelegenheid haar werk te doen. Daarna vergaderde de synode nog twee volle weken. Het werk is nog niet af. De synode ging uiteen tot begin januari 1972.

Je vraagt je wel eens af, of dat nu allemaal wel nodig is. Formeel gezien is natuurlijk alles wel in orde, maar dat neemt bepaalde bedenkingen niet weg. De Christelijke Gereformeerde kerken vormen maar een kleine groepering in kerkelijk Nederland. Ze horen thuis onder de kleine kerken en zijn wat

grootte betreft te vergelijken met de Gereformeerde Gemeenten. Er zijn meer kleine groeperingen te noemen. Daaronder is er niet een, die dagen en weken lang in synodale vergadering bijeen komt. Daar heeft men blijkbaar niet zoveel punten op de agenda, die deze overladen.

Het lijkt ons nooit een gunstig teken, wanneer een synode langdurig moet vergaderen.

Er zijn grote groeperingen, die telkens bijeen moeten komen omdat er allerlei aanvechtbare zaken aan de orde zijn. De laatste tijd hebben we dat weer kunnen zien. De kranten houden ons wel op de hoogte omtrent de zaken, die de gemoederen bezig houden. Er is heel veel onrust en zoveel meer in het kerkelijk leven.

Het zou zeer toe te juichen zijn, wanneer de duur van een generale synode kon worden beperkt tot een dag of een paar dagen. Daar zou de kerk wel bij varen, zouden we zo denken. Dat moet toch mogelijk zijn. We leven in een geordend kerkverband, waar toch heus niet zoveel dingen aan de orde hoeven te zijn.

Wanneer we vluchtig nagaan wat zoal de synode zo doet rekken, dan denken we aan twee verschijnselen.

Het eerste is, dat er zoveel dingen aan de orde komen, die we als nieuwigheden willen aanduiden. Dat is nu niet voor het eerst. We denken, om een paar voorbeelden te noemen, aan de nieuwe vertaling, de nieuwe liturgische geschriften, de nieuwe psalmberijming enz. Dat geeft allemaal veel onrust in de kerken. Dagen wordt er over gesproken. Ten slotte wordt bij meerderheid van stemmen allerlei nieuwigheid ingevoerd. En met dat al wordt de verdeeldheid al groter. Nu zegt men wel: elke gemeente is vrij al of niet het nieuwe in te voeren. Dat lijkt heel eenvoudig, maar de werkelijkheid is, dat de onrust zich verplaatst naar de plaatselijke gemeenten, zoals de praktijk leert. De tweespalt wordt hoe langer hoe groter.

Je krijgt soms wel eens de gedachte, dat de voorstanders van al die nieuwigheden menen, dat deze koste wat het kost moeten worden ingevoerd. Dat heeft de kerken al heel wat schade berokkend. Het is beter terug te keren tot het oude dan in deze weg voort te gaan.

Onze vaders hebben geen behoefte gehad aan allerlei uitwendige veranderingen, maar stelden op de voorgrond de noodzakelijkheid van het werk Gods in het hart. Zonder vernieuwing van hart en leven blijft een mens een vijand van God en blind in geestelijke zaken. In de vorige eeuw zijn er ook lichtvaardig besluiten genomen, die in de gevolgen nog nawerken. Dat dient ter waarschuwing.

We hebben nog wel iets op te merken, maar dat bewaren we voor een volgende keer.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

We gaan met ons vorige onderwerp nog even verder. We hebben gezien dat daar, waar Gods Geest in het hart gaat werken dat wonderlijke werk der wedergeboorte, een droefheid naar God ontstaat en dat men onder het juk van de helse Farao vandaan wil. Hoe is dat nu allemaal te verklaren? Wel, heel eenvoudig. Bij de zodanigen zijn de ogen open gegaan. Je kunt ook zeggen, dat het verstand verlicht is.

Bij een mens van nature, een onwedergeborene dus, zitten de ogen dicht. Hij is blind. Zijn verstand is verduisterd. Hij praat wel over God, maar kent God niet. Hij praat wel over de Heere Jezus, maar Deze kent hij ook niet. Hij praat wel over zonde en schuld, maar hij weet niet wat het is. Hij heeft geen pijn aan de zonde. De schuld weegt niet. Men slaapt er elke avond rustig weer op in. Men is als één die slaapt in het opperste van de mast. En dat is hoogst gevaarlijk. Want men kan er elk ogenblik uitgeslingerd worden, en dan komt men in de rampzaligheid terecht. M'n jonge vrienden neemt deze dingen toch ern-

stig en gelooft niet, dat het wel wat mee zal vallen. Dat wil de duivel je wel doen geloven, doch met geen ander doel, dan om je aan hem verbonden te houden. En zo heeft hij met zijn leugens al heel wat mensen stil en gerust hun weg doen vervolgen, naar die ontzaglijke, eeuwige verlorenheid. God beware daar jullie allen voor.

Als de ogen open gaan, als het verstand verlicht wordt, dan gaat men God in der waarheid kennen. Men gaat Hem dan als een goeddoend Wezen kennen, dat waard is om gediend te worden. Niet om daardoor in de hemel te komen, of om de hel te ontgaan, maar om Zijns Zelfswil. En tegen die goeddoende God heeft men nu gezondigd. Die heeft men belgdigd, op het hart getrapt. En dat veroorzaakt pijn in het hart. Het is een pijn die uiteindelijk uit de liefde voortkomt. Want de liefde tot God, wordt in het uur van de wedergeboorte, in het hart uitgestort. Men gaat dan uit liefde tot God de zonde haten.

En daar het „laten” zo ontzaglijk moeilijk is, ja onmogelijk aan des mensen kant, gaat men ook zichzelf haten. Een echt bijbels kenmerk overigens. Want wie niet haat zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn, heeft de Heere Jezus gezegd.

Met de wedergeboorte is daarom ook de strijd geboren. Waar geen strijd is, daar is geen leven. Waar het leven is, daar is de strijd, tegen de duivel, de wereld en het eigen boze bestaan.

Dit komt voort uit de wil die nu ook veranderd is. Want hij die eerder niet wilde, er geen zin in had, gaat nu willen wat God wil. Men zou zo graag heilig voor Zijn aangezicht leven. Men zou zo graag al zijn geboden betrachten. Men heeft God lief boven alles en de naaste als zichzelf. Wat ook hierin uitkomt dat men medelijden krijgt met een onbekeerd mens. Want men heeft er voor zichzelf iets van leren verstaan, hoe verschrikkelijk het is om onbekeerd te zijn en onbekeerd te moeten sterven. Men keurt het Gode ook zo waardig, niet alleen dat Hij nu door mij gediend wordt, maar dat Hij door alle mensen gediend wordt. Men zou dan wel willen dat alle mensen zich bekeerden. Men gaat daar een ander dan ook toe opwekken. Niet als een vrome farizeër, maar uit de innerlijke bewogenheid des harten met het lot van een onbekeerde medezondaar.

De wedergeborene is een zoekend mens geworden. Men zoekt Gods aangezicht geduriglijk. Men zoekt Hem ook te kennen uit Zijn Woord. Men gaat daarom het Woord van God, de Bijbel onderzoeken. Waar men vroeger geen zin in had, wat men zocht te ontlopen, daar krijgt men nu zin in. Men zoekt dan ook op die plaatsen te verkeren, waar het Woord des Heeren nog recht verkondigd wordt. Niet waar men met een kluitje in het riet gestuurd wordt. Doch daar waar een arme zondaar en een rijke Christus gepredikt wordt. Hoe meer een zondaar wordt uitgekled, hoe liever men het heeft.

Want men komt er achter, dat men met alles wat van de mens is, en waarmede hij zijn schamele naaktheid voor God zoekt te bedekken, toch voor God niet kan bestaan. Ze zijn er niet afkerig van om de schuld blootgelegd te zien. Ook al getuigt alles tegen hen. Zij gevoelen toch dat het de waarheid is. N.l. dat ze zo voor God niet kunnen bestaan.

Want ach, ze komen er achter, dat ze ondanks al hun beste bedoelingen, de schuld nog dagelijks meerder maken. Wat ze goed willen doen, doen ze menigmaal nog zo verkeerd.

De beste werken immers zijn met zonden bevlekt.

De „gelukkigen”, want dat zijn wedergeborenen mensen toch, voelen zich dan „ongelukkiger” dan ooit. Als je tot hen zou zeggen, dat ze gelukkig zijn, dan werpen ze dit zo ver mogelijk bij zich vandaan. Als je tot hen zegt, dat de Heere een goed werk in hen begonnen heeft en dat Hij dat zekerlijk voleindigen zal, dan kunnen ze dat niet geloven. En toch... dat is het wonderlijke, hun „ongeluk” zou-

den ze met het schijngeluk van de gehele wereld niet willen ruilen. Ze zouden liever in hun ongeluk sterven aan de voeten des Heeren, dan terug gaan naar de wereld.

Jullie kennen natuurlijk allemaal die geschiedenis van Ruth. Die had in haar leven ook de goede keus mogen doen. Ze wilde haar schoonmoeder volgen op al haar wegen, niet omdat ze haar schoonmoeder zo'n lieve vrouw vond, zonder meer. Ook dat natuurlijk. Want de vreze des Heeren in haar schoonmoeder trok haar aan. Maar ze wilde haar schoonmoeder wel het meest volgen uit oorzaak van de God van haar. Die wilde ze ook dienen. Al moest ze daar alles voor ontberen, het kon haar niet deren.

Welk een tegenstelling vormde zij daardoor met haar schoonzuster. O zeker, die vond Naömi ook wel een lief mens, maar om voor de God van Naömi alles over te hebben, dat was te veel gevraagd. En daarom ging ze uiteindelijk maar terug naar haar land, haar volk en haar goden. Dat was Orpa. Arme Orpa! Misschien is ze in haar land te midden van haar volk wel een welvarend mens geworden. En toch was ze arm, omdat ze de God Israëls nooit heeft leren kennen.

Zo zijn ook al degenen arm, die met Orpa hun deel in dit leven hebben. Ten deze geldt ook: Wat baat het de mens, indien hij de gehele wereld gewint en hij lijdt schade aan zijn ziel? Want aan het eind gaat van de zodanigen de ziel verloren. En de ziel verloren, dat is alles verloren. Ook het lichaam. Want dat zal ten jongsten dage mede delen in de rampzaligheid.

Degenen die zich zo ongelukkig gevoelen zijn in hun ongeluk toch te benijden. Niet omdat het ongelukkig zijn zulk een benijdenswaardige zaak is, maar omdat het een werkzaam leven geeft aan de troon der genade. Zij bidden zonder ophouden. Al is het 24 uur per dag niet altijd even sterk, het is toch een zaak, die door alles heen, hen niet loslaat. Zij zijn er voortdurende mee bezig. Zij laten niet af hand en oog op te heffen naar omhoog. Totdat Hij (God) ook hen genadig zij. Zij bidden de tollenaarsbede: O God, wees mij de zondaar genadig.

De Davidsbede voegen zij er ook bij: Gena, o God, gena, hoor mijn gebed.... Ja, al de gebeden van de bijbelheiligen worden hen als het ware in het hart gebracht en die leggen zij nu ook als „hun begeerten” voor het aangezicht des Heeren neer.

Aan zulke zoekers laat de Heere Zich niet onbetuigd. Al kan Hij de verhooring wel eens een kortere of langere tijd uitstellen. Hij doet dit echter nooit langer dan nodig is. En als de nood op het hoogste is geeft Hij zeker uitkomst. Hij doet dan kennelijk ervaren, dat Hij een genadig God is, door beloften van genade, met een zodanige kracht op het hart te binden, dat men geloven moet, als is het, bij wijze van spreken, maar voor vijf minuten, dat dit nu werkelijk voor deze „ellendige” bestemd is.

Veel mag dan nog verborgen zijn en veel vragen mogen dan nog niet opgelost zijn, doch als men, door het geloof werkelijk houvast mag hebben aan het Woord van God, dan trilt er een blijdschap door de ziel: De Heere hoort! Welk een wonder te mogen geloven dat de Heere hoort. Men weet dan zeker, dat Hij barmhartig is en zeer genadig; Schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig en groot van goedertierenheid. Hoe dit allemaal kan bij God vandaan, dat moet dan nog wel nader worden geopenbaard en verklaard en verdiept. Maar als het begin er maar wezen mag, dan zal de Heere niet laten varen het werk Zijner handen.

Zo wordt de verborgen omgang met God in beginsel beleefd. Kennen jullie daar iets van jongens en meisjes. Wanhoop dan niet. Maar hoopt volkomenlijk op de Heere. Want bij de Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing, en Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v. d. Ent